

Saksbehandler: Anne Rygg Vår dato: 17.03.2011 Vår referanse: Deres dato: 18.02.2011 Deres referanse: 2010/199331-003

HØRING AV UTKAST TIL BESTEMMELSE OM TIDSDIFFERENSIERING AV BOMPENGER I VEGLOVEN § 27.

Viser til brev av 18. februar 2011 vedrørende høring til av utkast til bestemmelse om tidsdifferensiering av bompenger i vegloven § 27. Vi gir med dette våre merknader til forslaget.

Generelt om forslaget

Vi vil generelt stille oss bak forslag som kan bidra til et mer bærekraftig forbruk, og støtter Vegvesenets intensjon om å gi lokale myndigheter muligheter til å sette inn et virkemiddel raskt i situasjoner med akutt luftforurensning.

Vi vil påpeke at dette tiltaket iverksettes som følge av at det er områder med bompengefinansiering der det til tider er for dårlig luftkvalitet. Det kan være grunn til å spørre om det er områder der det periodevis er helsefarlig luftkvalitet, der det ikke er bompengesystemer, og om det er gjort noen vurdering av å iverksette tiltak også der.

Effekten ved innføring av tiltaket

Vegvesenet sier ikke noe i høringsnotatet om forventet effekt av å innføre dette tiltaket. Eksempelvis hvordan man forventer at tiltaket vil påvirke luftkvaliteten ved innføring, og hva som skal være vilkårene for å oppheve tiltaket igjen. Det fremheves i høringsnotatet at det er viktig at tiltaket kan iverksettes raskt ved fare for akutt forurensning. Det blir et spørsmål hvor lang tid i forveien kommunene som er i faresonen for akutt forurensning klarer å forutsi behovet for innføring av dette tiltaket, ta beslutning og gjennomføre det. Samtidig er det liten grunn til å tro at økte takster i bomringen i seg selv vil løse forurensningsproblematikken. En økt bompengeavgift vil gjøre det mindre attraktivt å velge å kjøre til jobb, men det er samtidig avgjørende at trafikantene kan velge andre reisemåter.

Løsninger for bedre luftkvalitet på lang sikt

Høringsforslaget i seg selv er et varsel om at det bør gjøres noe substansielt med trafikken i områder der det gjentatte ganger er overskridelser av fastsatte grenser for forurensning. Det vitner om at det må tas grep og etableres mer miljøvennlige transportløsninger enn dagens. Her påhviler det myndigheter på alle nivåer et ansvar for å tenke langsiktig, og etablere gode miljøvennlige transportløsninger. Befolkningsfremskrivningene i våre største byer tilsier at utfordringen snarere blir større enn mindre i årene som kommer.

Ved en overgang fra vei til kollektiv, vil en utbygging av gode kollektivknutepunkter være vesentlig. Dette gir mulighet for å kombinere ulike reiseformer, og økt fleksibilitet for de reisende. Med tanke på langsiktige løsninger for et bedre miljø, herunder bedre luftkvalitet, blir en tydelig satsning på kollektivknutepunkter viktig.

Om informasjon til publikum

Det er tenkt utarbeidet en beredskapsplan med rutiner for praktisk gjennomføring av tiltaket. Det understrekes her at det er viktig at tiltaket kan iverksettes raskt. Videre foreslås en informasjonsløsning med variable taksttavler, der trafikantene får informasjon om aktuell takst idet de passerer bomringen.

Vi vil påpeke at de reisende bør få informasjon om prisøkningen før de er ved bomringen og ser taksttavlene. Intensjonen med tiltaket er ikke at trafikantene får en dyrere reise, men at de velger en annen transportform. Da er det viktig å tilby publikum god informasjon idet beslutning om innføring av tiltaket tas. Det er også viktig å nå trafikanter som ikke normalt bruker bilen med informasjon om innføring av tiltaket. Hvis mange bilister velger å reise med buss eller tog ved innføring av tiltaket, vil dette påvirke reisesituasjonen også for kollektivreisende. Disse kan da bidra til situasjonen, gjennom eksempelvis å velge hjemmekontor eller å sykle til jobb denne dagen om mulig.

Det kan også være interessant for publikum å følge med på målinger av luftkvaliteten i sitt nærområde. Slik kan de bedre forberede seg på å legge andre reiseplaner enn normalt i situasjoner med dårlig luftkvalitet.

Styrking av kollektivtilbudet

Vegvesenet påpeker videre i høringsdokumentet at kollektivtrafikken bør forsterkes de dagene tiltaket settes inn. Dette er et vesentlig punkt. Det er ikke lenge siden det oppstod store trafikale problemer da veikapasiteten ble redusert under sammenkoblingen av Festningstunnelen og Bjørvikatunnelen i Oslo. Det er mange steder allerede liten kapasitet på kollektivtransporten, og det må gjøres et stort planleggingsarbeid for å sikre at kapasiteten økes ved innføring av dette tiltaket.

Takstøkningen

Når det gjelder selve takstøkningen, kunne det med fordel tydeliggjøres om hvordan økningen er tenkt. En løsning kan være å skalere økningen i tråd med luftkvaliteten – eksempelvis med en viss økning når luftkvaliteten nærmer seg grenseverdiene, og en større økning når grenseverdiene faktisk overskrides. En annen løsning er å ha en fast økning som innføres når luftkvaliteten er for dårlig.

Med hilsen

for Forbrukerrådet

Anne Haabeth Rygg
Fagdirektør samferdsel